

4.11. Implementació d'una Zona de Baixes Emissions

L'elevada quantitat de viatges que es generen en els municipis mitjans i grans posa un enorme estrès en la seva mobilitat, en produir-s'hi grans quantitats de desplaçaments diaris. Si, a més, aquests desplaçaments es fan amb vehicle privat, es genera una gran concentració de cotxes i, per tant, els problemes associats a això, com són la contaminació atmosfèrica, sorolls o problemes de congestió.

La implantació d'una Zona de Baixes Emissions (ZBE), una mesura a la qual hi estan obligats tots els municipis de l'Estat espanyol de més de 50.000 habitants o de més de 20.000 si es troben en una àrea amb una qualitat de l'aire deficient (com és el cas de Santa Perpètua), suposa limitar l'accés dels vehicles més contaminants en determinades àrees d'aquests municipis. Aquesta mesura està enfocada a reduir els nivells de contaminació atmosfèrica i acústica generats pel transport privat motoritzat, així com els nivells de congestió, limitant l'entrada als vehicles més contaminants, especialment els dels no-residents.

Les ZBE tracten d'adaptar-se a les circumstàncies de cada municipi, permetent o prohibint el pas de determinats vehicles. Per norma general, delimiten un perímetre a partir de certs carrers principals de manera que sigui fàcil per al conductor o conductora d'identificar els seus límits i es pugui fer un mapa mental ràpid de l'àrea inclosa dins la ZBE. A les entrades de l'àrea delimitada s'hi situen uns senyals que informen de l'inici de la ZBE i, si es creu convenient, s'instal·len dispositius de control que registren les infraccions dels vehicles que hi accedeixen il·legalment en no complir la normativa. Per això, és important que la implantació d'una ZBE segueixi quatre etapes fonamentals, segons la guia pràctica impulsada per l'Àrea Metropolitana de Barcelona:

1. Planificació: es recomana que la mesura formi part d'un instrument de la mobilitat (com és el cas del presents PMUS), de manera que la ZBE s'integri dins d'un conjunt de mesures amb la finalitat d'arribar a un model de mobilitat més sostenible, saludable i just. En aquesta fase es recomana fer un seguit d'estudis previs que calibrin la necessitat i el potencial transformador de la ZBE, com poden ser estudis de parc de vehicles, un inventari de les emissions produïdes per la mobilitat, estudis tècnics d'avaluació d'impacte mediambiental i estudis d'opinió i acceptació de mesures de restricció del vehicle privat.
2. Disseny operatiu: aquí s'ha de contemplar el marc jurídic en el què s'inclourà la ZBE, la campanya de comunicació prèvia i durant la seva implantació, la senyalització necessària i la gestió tecnològica. És necessària l'aprovació, almenys, d'una ordenança municipal de la ZBE. A més, cal implementar el màxim nombre de mesures complementàries a la ZBE recollides a l'instrument de planificació de la mobilitat (com el PMUS) per fomentar el traspàs de la mobilitat cap a modes més sostenibles i proporcionar alternatives sostenibles per a tots aquells desplaçaments afectats per les restriccions.
3. Posada en marxa: tots els elements normatius, de senyalització, comunicació, control i seguiment han de funcionar correctament, per tal d'iniciar els controls necessaris i el règim sancionador. És necessari que la campanya de comunicació i sensibilització continuï activa, almenys fins disposar de les primeres valoracions de la implementació de la mesura.
4. Seguiment: el sistema de gestió i control tecnològic mitjançant càmeres de lectura de matrícules permet fer un seguiment periòdic de l'evolució de la mesura. Per això, cal desenvolupar una plataforma tecnològica que permeti el tractament d'aquesta gran quantitat de dades generades i així poder

conèixer l'evolució dels vehicles segons l'horari, la tipologia de vehicle, l'etiqueta, etc. i calcular tot una sèrie d'indicadors de seguiment útils per validar la progressiva consecució dels objectius de la ZBE i establir mesures correctores en el cas de no complir amb aquests.

Santa Perpètua de Mogoda és un municipi amb un elevat ús del cotxe, i a més, amb un elevat trànsit de pas a causa de situar-se en un punt estratègic de comunicacions de Catalunya, enllaçant el Vallès amb Barcelona, i de l'alta presència de polígons industrials. Per tant, la ZBE és un instrument necessari per tal de reduir l'elevat impacte negatiu que té l'intens ús del vehicle privat al municipi.

En aquest paquet de mesures es proposa el perímetre de la ZBE. Es tracta d'una zona on es vol excloure el trànsit de pas i extern al municipi, però alhora proporcionant suficient espai d'aparcament als no residents per tal que sigui fàcil deixar el vehicle privat al marge del nucli residencial en alguna de les nombroses bosses d'aparcament. A més, la ZBE va acompanyada d'un seguiment de la qualitat de l'aire i la contaminació acústica per tal de monitoritzar el seu efecte reductor i així planificar el seu futur. No obstant, cal recordar que les mesures implantades en els altres paquets d'aquest PMUS són complementàries a aquesta ZBE, i estan dirigides a oferir alternatives al vehicle privat i a agilitzar una transició cap a una mobilitat més sostenible que ajudi a assolir els objectius de la ZBE.

Figura 4.18. Proposta de zonificació de la ZBE

11 IMPLEMENTACIÓ D'UNA ZONA DE BAIXES EMISSIONS

Descripció breu

El PMUS de Santa Perpètua de la Mogoda busca donar un marc de treball inicial per tal de desenvolupar una Zona de Baixes Emissions al municipi. Es realitza una proposta d'àrea on aplicar mesures que redueixin l'exposició dels contaminants i el soroll derivats de la mobilitat motoritzada així com es recuperen les estratègies de contaminació i soroll presents en el municipi.

Actuacions concretes a implementar

#	Actuació	Termini
11.1	Desenvolupar la Zona de Baixes Emissions	2025
11.2	Desenvolupar el Pla per a la Millora de la Qualitat de l'Aire	2025
11.3	Millores sobre la contaminació acústica	2023-2028

Actuacions de dissuasió	Actuacions d'impuls	Potencial de canvi modal
  	 	

Estratègia per a la implementació i definició d'actuacions d'impuls

El municipi disposa d'una xarxa d'aparcaments perimetrals al nucli urbà que han de servir com a aparcaments dissuasius per a aquells vehicles que no siguin de residents. Cal implementar un sistema de control en la circulació dels nuclis residencials per evitar el trànsit de pas. S'haurà d'abordar l'estratègia a seguir i escollir les limitacions que es posaran a la circulació d'aquells vehicles contaminants de la manera en que ho indiquen les guies de referència. Addicionalment caldrà implementar mesures de pacificació que afavoreixin una mobilitat més sostenible. Caldrà prestar atenció a les diferents línies de subvenció que ajudin a desenvolupar la infraestructura de control necessària i realitzar unes campanyes informatives per a la població.

Beneficis

Millora de la qualitat de l'aire del municipi, en particular la concentració de PM₁₀, i de la qualitat acústica dels principals nuclis residencials del municipi.

Objectius del PMUS abordats

1	Dotar de coherència a les xarxes bàsiques de mobilitat.
2	Aconseguir canvis modals en els principals fluxos amb potencial de transvasament.
3	Contextualitzar els objectius dins de l'Estratègia Municipal, el pdM-ATM i l'Agenda 2030.
4	Consolidar la mobilitat a peu i l'accessibilitat a la via pública.
5	Redefinir la xarxa d'itineraris per a bicicletes i definir els criteris per regular els VMPs.
6	Avaluar l'impacte de la nova estació i la connexió amb el sistema de transport públic urbà i interurbà.
7	Compaginar l'estratègia de DUM amb la pacificació del nucli urbà i eliminar les reserves privades a la via pública.
8	Determinar l'estratègia d'estacionament en via pública.
9	Calibrar les afectacions dels nous sectors d'activitat logística a la trama urbana i actualitzar les estratègies per reduir externalitats de la mobilitat.
10	Estimar el cost de les mesures dins del termini del PMUS a la realitat pressupostària municipal.

Alineació amb els objectius ambientals i els ODS

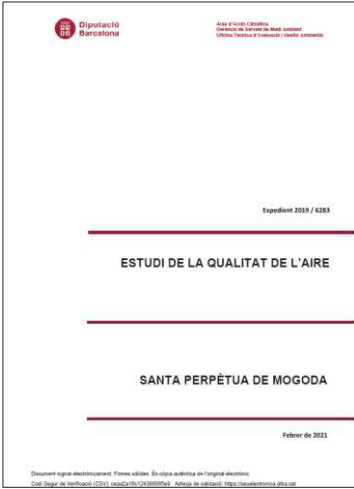
1	Potenciar el canvi modal.
2	Moderar el consum i reduir la intensitat energètica del transport.
3	Reduir l'ús de combustibles derivats del petroli.
4	Reduir la contaminació atmosfèrica resultant del transport.
5	Disminuir la contaminació acústica resultant del transport.
6	Reduir l'ocupació de l'espai públic pels vehicles.

Indicadors d'avaluació de les actuacions

Emissions anuals de NO₂ i PM₁₀. Longitud de vies que compleixen els nivells de soroll.

11.1 DESENVOLUPAR LA ZONA DE BAIXES EMISSIONS		
Modes afectats		
		
Objectius de la mesura		
Reduir les emissions de gasos contaminants causades pel sistema de transport.		
Descripció de la mesura		
Santa Perpètua de Mogoda té l'objectiu d'implantar una Zona de Baixes Emissions (ZBE) que millori la qualitat de l'aire al municipi. Aquesta mesura ha de limitar la circulació dels vehicles més contaminants en determinades zones del municipi per així incentivar una mobilitat més sostenible, amb mobilitat activa, transport públic i vehicles de baixes o nul·les emissions.		
Responsables	Indicadors d'avaluació i seguiment	
Ajuntament de Santa Perpètua	Emissions anuals de NO ₂ i PM10	
Documentació gràfica		
		
Termini	Prioritat	Cost
2025	Alta	310.000 €
Bones pràctiques similars		
- Tenir presents la regulació de la ZBE de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. - Seguir les indicacions de les guies de referència.		

11.2 DESENVOLUPAR EL PLA PER A LA MILLORA DE LA QUALITAT DE L'AIRE		
Modes afectats		
      		
Objectius de la mesura		
Millorar la qualitat de l'aire de Santa Perpètua de Mogoda		
Descripció de la mesura		
Santa Perpètua de Mogoda disposa ja d'un estudi sobre qualitat de l'aire, plasmat en un Pla. Aquest Pla remarca la necessitat de reduir la contaminació al municipi, fet que es pot fer reduint la dependència del vehicle privat i potenciant la mobilitat activa i/o en transport públic.		
Responsables	Indicadors d'avaluació i seguiment	
Ajuntament de Santa Perpètua, Diputació de Barcelona, Generalitat de Catalunya	Emissions anuals de NO ₂	
Documentació gràfica		
		
Termini	Prioritat	Cost
2025	Alta	-
Bones pràctiques similars		
- Caracterització dels vehicles i les seves emissions a l'àrea metropolitana de Barcelona, 2017. - Sabadell 2022 - Pla d'Acció per a la Millora de la Qualitat de l'Aire.		

11.3 MILLORES SOBRE LA CONTAMINACIÓ ACÚSTICA

Modes afectats

Objectius de la mesura

Reduir la contaminació acústica causada pels mitjans de transport a Santa Perpètua.

Descripció de la mesura

La pacificació del trànsit ha de portar a una reducció de la contaminació acústica. Així, s'ha de reduir la circulació de vehicles de pas, com també aquells més sorollosos:

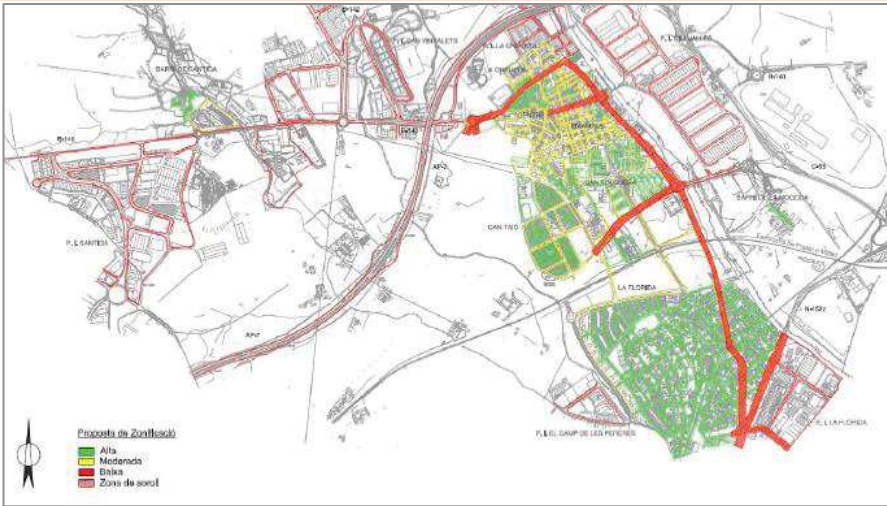
- Mitjançant l'expansió de vies pacificades i la implantació d'una Zona de Baixes Emissions.
- Apostar per a vehicles híbrids o elèctrics i renovar la flota municipal i de transport públic

Responsables

Ajuntament de Santa Perpètua, Diputació de Barcelona, Generalitat de Catalunya

Indicadors d'avaluació i seguiment

Documentació gràfica

Termini

2023-2028

Prioritat

Mitjana

Cost

-

Bones pràctiques similars

- Barreres sonores.
- Pla d'Acció en matèria de contaminació acústica de Reus.